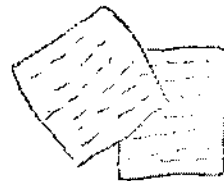

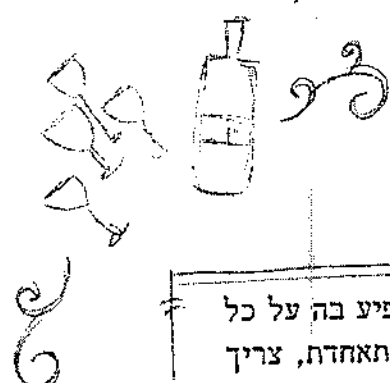
הלילה הזה...

הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים, שחיתתן בכל מקום בעזרה. היחש של הקדושה מתפצל בחיים המסודרים, מצד הטבע התולדותי, שמתבטא בקדושת הבכור, הקדוש מרום, ומצד קדושת הדברים הקנויים, ומתבטא במעשר, ומצד הערכים הקבוציים הלאומיים הכוללים את הכלל כולו, ומתבטא בפסח. אלה הקדושות הן מתאימות אל הטבע, ומתפשטות באפן גלוי, בכל עבר וכל הערכה שבחיים המקודשים. הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים שחיתתן בכל מקום בעזרה.

הפסח אינו נאכל אלא בלילה. הופעת הקדושה, המקשרת את הכח הלאומי הכללי של כנסת ישראל, להיות כאיש אחד ממש, עד שקרבן היחיד של כל אחד נחשב כקרבן צבור*, וזה הענין המתגלה בפסח. ולעומק הרשם, שהכלל כולו מתאחד בזה לא התאחדות חברתית, מקובצה מאישים בודדים, שעל ידי המגע ומשא-ומתן היומי הם מתאחדים יחד לחטיבה אחת, אלא התגלות יחוד עליון, שהכללות כולה של האומה, שמתאחדת על ידי קדושת הפסח, נעשתה לאישיות יחידה ממש, - הולם הוא רשם הלילה, המתייחש אל היחידיות. הפסח אינו נאכל אלא בלילה.

ואינו נאכל אלא עד הצות. מכיון שהלילה מתייחש לקדושת הקודש של הפסח, שבביל עומק היחידיות, שיש בהפעלת השפעתו בקדושת הכלל*, ראוי שהוא ישמר בגבולו, שרק מחצית הלילה הראשונה, שאינה פונה עדיין אל ההכשרה היומית, תהיה זמנו, ולא המחצה השנייה של הלילה, כשהוא כבר מוכן להיות פונה ומתעתד לקראת ההתקנות החברתיות, העתידות לכא ביום. ואינו נאכל אלא עד הצות.

ואינו נאכל אלא למנויו. הקשר האמיץ הזה, שאחדותה של האומה תופיע בה על כל הפרטים, בצורה אחדותית ממש, העולה למעלה מכל צורה קבוצית המתאחדת, צריך הוא הזמנה מיוחדת, והסכמה עצומה להתקשר בעומק הקדושה של נשמת האומה הפנימית. זוהי פעולת המינוי שבפסח, המחזק את רשם האורה העליונה של ההסכמה הנפלאה הזאת. ואינו נאכל אלא למנויו.

ואינו נאכל אלא צלי. מתוך העומק הנפלא, של רשם קדושת החטיביות היחידית של האומה, שכל פרט ופרט ממנה מתגלה בה רק בצורת יחידותה, אי אפשר שכת השעם הספוג קדושה זו יתפשט מחוץ להכלי המחזיקו, שהוא תכן הקדושה שבבשר הפסח. לא בכל מאכל אכל, ולא יבושל, כ"א טעמו המקודש מוכרח שיהיה אצור כולו וכנוס בתוכיותו. וזאת היא פעולת הצליה, המכנסת את כל הכח שבבשר בתוכו, בלא התפזרות מחוצה לו. וגזה יואר על כל יחיד, בסגולתה של קדושת המצוה, כנוס חילו המקודש, האצור בנשמתה הגדולה של האומה בכללה, בצורה מכונסה כזאת, עד כדי ההכרה של היחידיות הגמורה של האומה כולה, בקדושת כל אחד ואחד מפרטיה, המכונס בתוכה בכל היותו. ואינו נאכל אלא צלי.

(עולת ראייה, ז"א, עמ' קעז-קעט)

בלי זה חודרים אורות עליונים לתוך נשמתם של ישראל והיא הנשמה מכה גליה על המחשבה לחשוב בחומרי ומכמני אצרותיה. ואם בכל השנה כולה אין ביד האדם לפנות את מחשבתו אל נשמתו, אל ד' ותורתו וכל גנוי מחמרי עליו, שכן החומר שורש כמני לשלוט בו באין מעצור והוא אסור בכבלי ברזל שלם, לא כן חלילה הנה שהוא ליל שפורים לד', הלילה המיוחד לד' לבדו, בו מתגלה גדולתו יתברך, כל כבלי הברזל של החומר מתכסלים ואינם והקדושה יוצאת ביד רמה, ואז יש כח ביד האדם להתרומם מעל כל אויפי החומר ולהכלל כולו בקדושה העליונה.

וכאשר כל יסוד הסכל של החומר וכן מאסרו על האדם בא מסאת הדיקקותו לדברים המריים, אשר מהם נבנה החומר שלו והוא הכלי לנשמתו. יש צורך לקדש כלילה הנה את האכילות של כל השנה כולה, ולזאת מצויים אנו על אכילת פצה ומריר פסח ד' כוסות, המצוה מקדשת את חמשת מיני הדגן, המריר - את הדיקות, הפסח - את הכשר והיין של ד' כוסות - את כל השתייה.

כל סדר הלילה מצה ומרור, ד' כוסות העדה, מביא דברים של קודש לכל השנה כולה, לחיות גם בכל השנה כולה ודי קודש בדביקות אמת להש"ת, מצות אכילת מצה מחדיקה את האדם מכל מיני העשירות החתופניות, אגשות, תאנה וכל מהו רעה, והיא מעמידה אותו על הרגש היחוד נעלה, להדגיש את הש"ת עמוק עמוק בקרב כליותיו ולבנן, שלא למשנות זכר גדול וקטן נגד רצונו ית"ש, להיות עבד להש"ת יתברך ולא עבד לעבדים.

בחג הקדוש הזה מרגישים כי הכל בא בשלימות גמורה רק מאת יד"ש, בלי שום צורך של חספה מצד האדם, בחסך יש גם העשירות עצמית, תוספת החימוץ, אבל פצה היא כמות שריא בלי שום תוספת מצוה, וכל תוספת הדי היא בכל יראה וכל ימצא.

בחג המצות הכל משתחרר, הן הכלל והן הפרט, כל אחד מיישראל גם אשר בכל השנה איננו זוכה להיות נטאל ממני עבודת שנים - בחג הקדוש הזה הנהו משתחרר לגמרי, וכל היודע להיות מקטיב אמת לייטס האלה מוצל הוא מכל מיני לחץ ושעבוד והוא לקוח ומשועבד להש"ת, שהוא האושר היחוד גדול החירות היחוד נמצאה חוכה להגיע למדינת עבד'ה.

חג הפסח זמן חרוגו הוא הזמן אשר בו משתחררים מכל עבדות, כי מצרים הייתה היסוד והשורש של כל מיני העבדות שבעולם, בית עבדים, וכל הלחץ אשר ישראל נלחצים ממי שהוא הכל הוא שורש פרה ראש ועונה מצרים, כל אומות העולם המטורדים על ישראל ולחוצים אותם כולם הם נצוצות של מצרים, כל המגמה של אומות העולם היא שישראל יהיו לחס עבדים, ולא ידעו כי הלילה של פסח ליל שמעוים הוא לד', שמד ומיוחד לשעבר אליו את בית ישראל ולא לזולתו, ובו ניתנים כל העבדות והמחשבות.

בלילה הזה מתעשרים כל ישראל בעשרת תפארת אורד וקודש של ארץ ישראל ובאר הקודש של מקוה המקדש, כשא כבוד מדת מדאשן מקוה מקדשנו (ירד' י"ז י"ב), וכל אלה היודעים לערוך את הסדר הנפלא של הלילה בקדושת המחשבה ובחירות הייניס לכל פרטיהם ודקדוקיהם, מרגישים את קדושת ארץ ישראל בכל מקום שהם כאילו נמצאים ממש בארץ ישראל ועין הרגום ינותן ששחת סמך, ששמעליס בבית ד' בחצרות אלהינו יפריחו שחליס צ"ב י"ח.

גילוי שכנינה של הלילה הזה שגנה ונכזל מכל מיני גילויים של שכנינה שאפשר להחגגות בכל השנה כולה, הגילוי של הלילה הוא גילוי מלא של האחדות הנעלמת, הקביה בבנינו ונעצתו, שעבדתי בארץ מצרים אני ולא מלא אני ולא שרף אני וזא השליחי, וכן הוא בכל שנה ושנה לכל אחד מישראל לפוט דרגא דילי.

הלילה הזה הוא לילה של נבואה לכל ישראל וכל אחד ואחד מישראל עולה אז למדרגת צדיק וכל שבעת הקיעים פתחים לפניו, ניצוצות של רוח הקודש הנבואה מתנוצצים אצלו והמדרגות הולכות ושפכות בלי הרף, וכל היודע להכין עצמו לקראת הגזלה של הלילה, הוא פורח ממדרגה למדרגה, אותם דאיתם אשר עשיתי לחצרים ואשא אותם על כנפי נשרים ואביא אתכם אל"י (שמות י"ט ד').

(היום ח' ט"ו, ה'תש"ג, ע"פ ח"י, תר"ח)